

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 10.

V Ljubljani 1. oktobra 1885.

Leto XV.

Otrokove sanje.

(Iz nemškega po J. N. Vogl-u.)

Kolínu živel deček
Z imenom Bogomil;
Rad mašniku je stregel,
Ker je pobožen bil.

In ko daritev sveto
Duhovnik dokončal,
Rudečih, belih jabolk
Je njemu daroval.

Kako žarélo dečku
V radósti je okó!
Počivat hodil v travo
Pod staro je drevó.

Tu mali dar je užival
Cvetíc se radujoč;
V sladké ga enkrat sanje
Zaziblje gaj cvetoč.

Na deblu pa je bila
Podoba iz lesá,
Oj Jezusa Marija
V naročji tam imá.

Zagledal v spanji deček,
Da dete k njemu gré,
Da jabólka rudeča
Igraje z njim se, jé.

Duhovnu drugo jutro
Pové to Bogomil,
Ta pravi: „Pri nedolžnih
Bog Jezus rad je bil.

Zató se vedno greha
Bolj kakor vsega boj,
Potem bo dete Jezus
Továriš vedno tvoj.“

In zopet dobri deček
Pod lipo je sedél,
In zopet v sanjah Jezus
Do njega je prišél.

In jabólka je užival,
Igral se z njim ljubó,
A deček je radósten
Smehljál se presladkó.

In pravi mu: „O Jezus,
Ti prideš k meni rad,
In dobrih mojih jabolč
Pokušaj mnogokrat.

Kedáj pa na kosilo
Povabil boš me tí? —
A Jezus mu odvrne:
„To v kratkem se zgodí.

Ko zopet semkaj prideš
Pód hladno lipo sést,
Popeljem jaz te sábo,
Da ideš k meni jést.“

Duhovniku to deček
Pové naravnost vse;
A ta z očesom solznim
Prot' nebu se ozrè.

In ko daritev sveto
Pobožno dokončá,
Strežitelju obleko
Lepó in belo dá.

In zelen venček splete
Okoli belih las,
Ter ljubljenea objema
Jokáje se na glas.

In vodi ga iz cerkve,
Solzán za njim strmí,
A jabolč mu rudečih
Natrgal danes ní.

Z otožnim srcem ide
Ubogi deček v gaj,
In sede vzdihovaje
Na svoj navadni kraj.

In kakor se je vsedel,
Sladkó mi vže zaspí;
Pihljajo sape mile
In solnce mu žarí.

Na njega jasnem lici
Sladák igra smehljáj,
Ki priča da v nebesih
Naš deček kósi zdaj.

Gotovo mu po všeči
Je Jezusova jed,
Da jabolč mašnikovih
Ne bo si želel spet.

Taisti se mu zibal
Na lici še je sméh,
Ko našli tam pod lipo
So mrtvega na tléh.

F. Krek.

Marko Bogati in Vasilij Bezčastni.

(Po Afanasjevu poslovenil Fr. Hubad.)

V nekem carstvu, v nekem gospodarstvu je živel zelo imovit trgovec. Imel je jedino hči Anastazijo Prekrasno; stara je bila pet let. Trgovca so zvali Marka s priimkom Bogatega. Marko ni mogel trpeti siromakov; komaj je prišel kateri pod njegovo okno, hitro je zapovedal slugam, naj ga zapodé in ščujejo pse nanj.

Nekega dne prideta pod okno dva siva starca. Marko ju zagleda in veli, naj ju zapodé s psi. Sliši pa to Anastazija Prekrasna in začne prositi: „Rodni moj očka! zaradi mene pusti ju v izbo za posle!“ Oče jej dovoli in reče, naj ju pusté v izbo. Kadar pospé vsi po hiši, vstane Anastazija, gre v izbo za posle, zleze na polato (posteljo pod stropom) in gleda na siromaka. Jeden izmed njiju govori: „V tem in tem selu se je rodil kmetu temu in temu sin. Kako velelaš, naj se imenuje, kako srečo mu podeluješ?“ Drugi odgovori: „Daj mu ime Vasilij s priimkom Bezčastni, a podelujem mu bogastvo Marka Bogatega, pri katerem prenočujeva!“

Anastazija je vse to čula. Zdaní se. Starčka se oblečeta in ideta iz sobe. Anastazija pa pride k očetu in mu pové, kar je bila videla in slišala.

Oče je sumil, da bi se ne zgodilo rečeno, zatorej hoče poprašati, je-li se rodil na selu mladenč. Velí zapreči voz in se pelje tjà. Pripelje se naravnost k popu in vpraša: „Je-li se rodilo pri vas ta in ta dan dete?“ — „Rodilo se je,“ odgovori pop, „ubožnemu kmetu; imenoval sem ga Vasilija s priimkom Bezčastni, a krstil ga še nisem, ker neče biti siromaku nihče za krstnega kuma.“ Marko se ponudi za kuma, popovo ženo naprosi za kumo in zapové pripraviti bogato gostijo. Prinesejo dete, krstijo ga in veselili so se, kakor jim je bilo ugodno. Drugi dan pozove Marko kmeta siromaka k sebi, sprejme ga prijazno in mu reče: „Kum, siromak si! Sina ne moreš rediti, daj ga meni, popeljem ga med ljudi, a tebi dam tisoč rubljev?“ Starec pomišljuje in pristane.

Marko plača kuma, vzame dete, zavije ga v lisičji plašč, dene ga na voz in se odpelje. Bilo je po zimi. Vozi se nekoliko vrst, pa velí ustaviti voz; izroči krščenca svojemu slugi in velí: „Primi ga za nogi in vrzi v strugo!“ Sluga ga prime in vrže. Marko pa reče: „Tu vladaj mojemu premoženju!“

Tretji dan se pripetí, da se pripeljejo kupci po cesti, po kateri se je bil vozil Marko; vozili so Marku dvanajst tisoč rubljev dolgá. Pridejo do struge in zaslišijo otročji jok. Ustavijo se, poslušajo, pošljejo slugo gledat, kaj bi bilo. Sluga gre v strugo, zagleda med snegom zelen travniček, na travničku sedí dete in igra s cveticami. Sluga pové to gospodu; gospod sam gre v strugo, vzame dete, zavije ga v plašč, sede na voz in odpeljejo se. Pripeljejo se k Marku Bogatemu. Marko jih vpraša, kje so našli dete. Kupei mu povejo in on se hitro zmisli, da je ta Vasilij Bezčastni, njegov krščenec. Vzame ga na roko, dá ga hčeri rekoč: „Tu imaš, hčerká, skrbi za-nj!“ Sam pa gostí kupce in jih prosi, naj bi mu dali malčeka. Kupei niso bili pri volji, a Marko jim reče: „Ves dolg vam popuščam!“ Dajó mu dete in odpeljejo se. Anastazija gá je bila zeló vesela, našla mu je zibel, skrbela za-nj, ter ga ní zapustila noč in dan. Preide dan, preide drugi; a tretji dan pride Marko pozno domóv, ko je vže spala Anastazija. Vzame dečka, dene ga v sod, zasmolí ga in vrže s pristana v vodo.

A sod plava in plava ter priplava k samostanu. Ravno pride menih po vode. Zasliši otročji krik, ogleda se in vidi sod; hitro skoči v čoln, potegne sod na suho, razbije ga in najde v sodu — dete. Vzame ga, prinese v samostan k igumenu (gvardijanu). Igumen dá otroku ime Vasilij in priimek Bezčastni. Odslej je živel Vasilij v samostanu šestnajst let, izučil se je pisati in brati. Igumen ga je ljubil in postavil za ključarja.

Zgodi se, da se pelje Marko Bogati za leto dni v drugo gospodarstvo prejemati denarje. Pripelje se po poti v samostan. Sprejmó ga kot bogatina. Igumen pošlje ključarja v cerkev. Ključar gre, prižge sveče, poje in číta. Marko Bogati izprašuje igumena: „Je-li stopil vže davno k vam v samostan?“ Igumen pové vse, kako so ga dobili v sodu in koliko let je tega. Marko pomisli in sezná, da je ta njegov krščenec. Reče toraj igumenu: „Ko bi imel jaz takega človeka, vso blagajnico bi mu zaupal; ali mi ga ne morete dati?“ Igumen se izgovarja dolgo. Marko ponudi za njega samostanu pet in dvajset

tisoč rubljev. Igumen se posvetuje z brati, dogovoré se in pristanejo prepustiti Vasilija Bezčastnega.

Marko pošlje Vasilija domóv in napiše ženi tako-le pismo: „Žena, kadar prejmeš moje pismo, odpravi se hitro s poslancem v mjlino tovarno in kadar pojdeš z njim mimo največjega kipečega kotla, suni ga va-nj. Stori to gotovo. Ako ne storiš, kaznujem te strogo; ta mladenéč je moj sovražnik!“ — Vasilij prejme pismo in gre svoj pot. Sreča ga starček in reče: „Kam pa ideš, Vasilij Bezčastni?“ Vasilij odgovori: „Na dom Marka Bogatega k ženi njegovej s pismom.“ — „Pokaži pismo!“ — Vasilij pokaže pismo in ga dá starčku. Starček zlomi pečat in dá pismo Vasiliju, naj ga čita. Vasilij ga čita in začne jokati: „Kaj sem storil človeku, da me pošilja v pogubo!“ Starček mu reče: „Ne žaluj! Bog te ne zapušča.“ Dihne na pismo; pismo in pečat sta bila kakor prej. „Le idi in daj pismo Markovej ženi.“

Vasilij pride na dom Marka Bogatega in dá pismo ženi njegovej. Žena čita, začudi se, pozove hčer Anastazijo in jej čita očetovo pismo. V pismu je napisano: „Žena, kadar prejmeš moje pismo, poroči drugi dan Anastazijo s poslancem. Stori to gotovo; ako ne storiš, kaznujem te strogo.“ Pri bogatih ljudeh ne kuhajo piva, ne kurijo vina — vse je gotovo veselemu piru, dá i za svatbo. Vasilija oblečejo v lepo oblačilo, pokažejo ga Anastaziji, Vasilij jej je po godu, venčata se.

Nekega dne poročé ženi Marka Bogatega, da je prišel mož v pristan; óna se odpravi z zetom in z hčerjo njemu naproti. Marko zagleda zeta, razsrdi se in govori ženi: „Kako si se predrznila venčati hči najino z njim?“ — „Po tvojem povelji,“ odgovori žena. Marko pogleda svoje pismo, prečita ga in se uvéri, da je pisal to sam.

Marko živi z zetom mesec, drugi, tretji. Neki dan pozove zeta k sebi in mu reče: „Tu imaš pismo, pojdi ž njim za trikrat devet dežel v trideseto gospodarstvo k mojemu drugu, carju Zmaju. Iztirjaj od njega davek za dvanajst let, ker je postavil dvorec (palačo) na mojej zemlji, in poprašaj tam o dvanajsterih mojih ladijah, katere manjkajo vže cela tri leta. Jutri zjutraj se odpravi!“ Vasilij vzame pismo, ide k svojej ženi in jej pové vse, kar mu je bil rekel Marko. Anastazija se bridko razjoče, ali očeta prositi si ni upala.

Zjutraj zarano se pomóli Vasilij k Bogu, dene v bisago suharčkov (suhar = Zwieback) in otide. Gre po poti, po cesti, dolgo li — kratko li, blizo li — daleko li pa zasliši glas od strani: „Vasilij Bezčastni, kam pa greš?“ On se ozira na vse strani in vpraša: „Kdo me kliče?“ — „Jaz, dob (hrast) te izprašujem, kam greš?“ — „K carju Zmaju grem tirjat davek za dvanajst let!“ Dob mu reče: „Kadar bodeš imel priliko — spomni se mene, da stoji dob vže tristo let, je-li mu še dolgo stati?“ Vasilij ga posluša ter se odpravi dalje. Pride do reke, brodnik prevažá. Vasilij sede na brod in brodnik ga vpraša: „Kam greš, továriš moj?“ Vasilij mu odgovori kakor dobu. In brodnik ga prosi naj se ga spomni pri carju, da brodari vže trideset let, ali mu je še dolgo brodarití?“ — „Dobro!“ odgovori Vasilij, „vprašal bodem,“ in gre dalje. Pride do morja. Čez morje leží kit-riba, po njej hodijo in vozijo. Ko gre Vasilij po njej, pregovori riba: „Vasilij Bezčastni, kam greš?“ On jej pové in ona ga prosi: „Ko bodeš imel priliko, spomni se me; leží kit-riba črez morje, konji in pešci prebili so jej telo do reber, ali jej je še dolgo ležati?“

Vasilij jej obeta in gre. Pride na zeleno livado, na livadi stoji prekrasen dvorec. Vasilij stopi vanj, hodi po sobanah; druga od druge je lepša. Pride v zadnjo in vidi: na postelji sedi devica krasna in se joče bridko. Kadar zagleda Vasilija, vstane, stopi k njemu in ga izprašuje: „Kdo si in kako si zašel na to zakleto mesto?“ Vasilij jej pokaže pismo in pové, da mu je velel Marko Bogati iztirjati davek za dvanajst let. Devica pa vrže pismo v peč in reče Vasiliju: „Nisi poslan po davek, nego poslan, da te sné Zmaj. Po katerem potu si hodil?“ Vasilij jej pové od doba, od brodnika in od kita-ribe. Komaj sta se dogovorila, strese se zemlja in dvorec. Devica zaprè hitro Vasilija v omaro pod posteljo in mu reče: „Poslušaj, kaj bodem govorila z Zmajem!“

Sama vzprejme Zmaja. Ko pride ta v sobo, reče: „Kaj pa diši tu z ruskim duhom?“ Devica odgovori: „Kako bi prišel ruski duh semkaj! Po ruskej zemlji si letel, ruskega duha si se navzel!“ Zmaj reče: „Silno sem se utrudil, poišči mi po glavi!“ in leže na posteljo. Devica mu pa reče: „Car, ko te ni bilo domá, senjala sem, da hodim po cesti in mi pravi dob: reci carju, ali mi je stati še dolgo?“ „Stati mora,“ reče car, „dokler pride k njemu kdo in ga z nogó sune, tedaj se zvrne in pade; pod njim je pa srebra in zlata, da ga še Marko Bogati nima toliko.“ — „Potem sem prišla do reke, čez katero je vozil brodnik, vprašal me je, ali mora brodariti še dolgo?“ — „Prvega, ki pride k njemu, naj posadí na brod in naj sune brod od brega, ta bo moral brodariti na veke, a on pojde domóv.“ — „Senjala sem še, da sem šla čez morje po kitu-ribi in ona me je vprašala, ali bo ležala še dolgo?“ — „Ležala bo, dokler ne rigne iz sebe dvanajst ladij Marka Bogatega; tedaj pojde v vodo in telo se jej zaraste.“ Takó je govoril car Zmaj in zaspal trdo.

Devica spusti Vasilija iz omare in ga podučí: „Na tej strani kit-ribe ne reci, naj rigne dvanajst ladij Markovih iz sebe, nego z óne strani jej povej. Kadar prideš do brodnika, ne govóri mu s te strani, kaj si slišal. Kadar pa prideš do doba suni ga z nogó na vzhod in zagledal bodeš nezmerno bogastvo.“ Vasilij se zahvali devici in grè.

Pride do kita-ribe; óna ga izprašuje: „Si-li govoril o meni?“ — „Sem; ko bodem na ónej strani, povem ti.“ Kadar pride na óno stran, reče jej: „Rigni dvanajst ladij Marka Bogatega!“ Kit rigne, ladije z jardi odplavajo, nič se jim ni bilo zgodilo, a Marko je stal od tega v vodi do kolena. Pride k brodniku. Brodnik ga vpraša: „Si-li vprašal carja Zmaja o meni?“ — „Vprašal sem, prepelji me prej!“ — Kadar pride na drugi breg, reče brodniku: „Kdor pride prvi k tebi, posadi ga na brod in suni brod od brega, ta bode brodaril na veke, a ti se odpravi na svoj dom.“ — Pride Vasilij Bežčastni do doba, sune ga z nogó, dob se zvalí. Pod njim je zlata in srebra in dragega kamenja, da ga ni prešteti. Ozrè se Vasilij, glej — ravno plava k bregu dvanajst ladij, katere je bila rignula kit-riba iz sebe. Ladije pa vodi óni starček, katerega je bil srečal s pismom na potu k ženi Marka Bogatega. Starček reče Vasiliju: „Glej, Vasilij, s čim te je blagoslovil Gospod!“ stopi z ladije in gre svoj pot.

Mornarji znosijo zlato in srebro na ladije. Ko so bili gotovi, odpravijo se z Vasilijem Bežčastnim na pot. Marku Bogatemu poročé, da prihaja njegov zet z dvanajsterimi ladjami in da ga je obdaril car Zmaj z nezmernim bogastvom.

Marko se razsrdi, da se ni zgodilo po njegovej želji, ukaže zapreči vozček in se odpelje sam k carju Zmaju. Pripelje se do brodnika, sede na brod, brodnik pa sune brod — in Marko mora brodariti na veke. Vasilij Bezčastni pa pride k ženi in tašči, začne uživati in blagó nabirati, ubogim pomagati in siromakom darovati, pojiti in sititi jih. Dobil je vse imenje Marka Bogatega.

— x —

Trapist in zdravnik.

Trapisti so menihi, ki se držé najostrejšega meniškega reda. Njihov poklic je moliti in delati, ter razven skupnih molitev in pesni ne smejo ničesar govoriti, nego besede: „Memento mori,“ to je: „Spomni se smrti!“

Ta red je nastal na Francoskem in je bil ondu tudi najbolj razširjen, a pred nekaterimi leti so francoski poslanci naredili postavo, vsled katere so morali trapisti Francosko zapustiti in po svetu iti. Takó so nekateri trapisti prišli tudi k nam ter se na dveh krajih med nami nastanili. Da so v takih razmerah morali sem ter tjà trapisti tudi prosjačiti, lahko se umeje.

Nekega dne prideta dva trapista, ki sta za svoj samostan prosila, v večje mesto, kder sta, kakor je vže navada, gospoda župnika prosila za stanovanje ter ga tudi dobila. Drugi dan se je vže po novinah čitalo, da ste prišli v mesto dve osobi, kakeršnih še ondu ni bilo videti, namreč dva trapista. Uboga brata sta se tega ustrašila in hotela nemudoma oditi, ker sta se bala, da ju ne bi morda še v ječo pripravili. A gospod župnik ju tolaži in jima prigovarja, naj ostaneta, rekoč, ako bi bila komu na potu, bili bi nju v časnikih hujše prijeli.

Ko sta nekatere premožnejše katoliške družine obiskala in obilo darov prejela, dobila sta povabilo, da ju želi videti tudi mestni zdravnik. On je bil protestant, zatorej ga nista mislila obiskati, da-si je bil velik bogatin. Posvetovavši se z gospodom župnikom, gre jeden trapistov k mestnemu zdravniku. Ubožni brat pride v veliko poslopje, kder je bilo vse polno bleska in bogastva. Ko pové strežaju namen svojega prihoda, pelje ga ta v veliko dvorano, kder je mnogo bolnikov čakalo na uro, da smejo pristopiti k slovečemu zdravniku. Kadar zdravnik izvé, da je trapist prišel, pokliče ga takój v sobo ter mu reče: „Jaz sem vas k sebi poklical, a ne zaradi tega, da bi mi kaj o svojih verskih rečeh pripovedovali, tudi ne, da bi vam kaj dal, nego jaz bi samó rad vedel, kako vi trapisti živite in kaj delate.“

„Tej vašej želji lahko ustrezem,“ odgovori trapist.

„Prosim,“ reče zdravnik, ki je sedel v lepem naslonjači, a trapistu niti navadnega stola ni ponudil.

Trapist mu pripoveduje: „Mi živimo jako priprosto. Ob delavnih vstajamo zjutraj ob dveh, ob nedeljah ob jednej in ob praznicih o pólunoči. Ves dan moramo moliti in delati. Mesa nikoli ne jemo, vina tudi ne pijemo; naša hrana je kuhano sočivje s kruhom in naša pijača čista voda. Vsled take hrane smo vedno vsi zdravi in krepki ter postanemo navadno jako stari. Naš častitljivi gospod opat so vže 58 let v samostanu in 98 let stari, a še niso bili nikoli bolni.“ —

Marko se razsrdi, da se ni zgodilo po njegovej želji, ukaže zapreči vozček in se odpelje sam k carju Zmaju. Pripelje se do brodnika, sede na brod, brodnik pa sune brod — in Marko mora brodariti na veke. Vasilij Bezčastni pa pride k ženi in tašči, začne uživati in blagó nabirati, ubogim pomagati in siromakom darovati, pojiti in sititi jih. Dobil je vse imenje Marka Bogatega.

— x —

Trapist in zdravnik.

Trapisti so menihi, ki se držé najostrejšega meniškega reda. Njihov poklic je moliti in delati, ter razven skupnih molitev in pesni ne smejo ničesar govoriti, nego besede: „Memento mori,“ to je: „Spomni se smrti!“

Ta red je nastal na Francoskem in je bil ondu tudi najbolj razširjen, a pred nekaterimi leti so francoski poslanci naredili postavo, vsled katere so morali trapisti Francosko zapustiti in po svetu iti. Takó so nekateri trapisti prišli tudi k nam ter se na dveh krajih med nami nastanili. Da so v takih razmerah morali sem ter tjà trapisti tudi prosjačiti, lahko se umeje.

Nekega dne prideta dva trapista, ki sta za svoj samostan prosila, v večje mesto, kder sta, kakor je vže navada, gospoda župnika prosila za stanovanje ter ga tudi dobila. Drugi dan se je vže po novinah čitalo, da ste prišli v mesto dve osobi, kakeršnih še ondu ni bilo videti, namreč dva trapista. Uboga brata sta se tega ustrašila in hotela nemudoma oditi, ker sta se bala, da ju ne bi morda še v ječo pripravili. A gospod župnik ju tolaži in jima prigovarja, naj ostaneta, rekoč, ako bi bila komu na potu, bili bi nju v časnikih hujše prijeli.

Ko sta nekatere premožnejše katoliške družine obiskala in obilo darov prejela, dobila sta povabilo, da ju želi videti tudi mestni zdravnik. On je bil protestant, zatorej ga nista mislila obiskati, da-si je bil velik bogatin. Posvetovavši se z gospodom župnikom, gre jeden trapistov k mestnemu zdravniku. Ubožni brat pride v veliko poslopje, kder je bilo vse polno bleska in bogastva. Ko pové strežaju namen svojega prihoda, pelje ga ta v veliko dvorano, kder je mnogo bolnikov čakalo na uro, da smejo pristopiti k slovečemu zdravniku. Kadar zdravnik izvé, da je trapist prišel, pokliče ga takój v sobo ter mu reče: „Jaz sem vas k sebi poklical, a ne zaradi tega, da bi mi kaj o svojih verskih rečeh pripovedovali, tudi ne, da bi vam kaj dal, nego jaz bi samó rad vedel, kako vi trapisti živite in kaj delate.“

„Tej vašej želji lahko ustrezem,“ odgovori trapist.

„Prosim,“ reče zdravnik, ki je sedel v lepem naslonjači, a trapistu niti navadnega stola ni ponudil.

Trapist mu pripoveduje: „Mi živimo jako priprosto. Ob delavnih vstajamo zjutraj ob dveh, ob nedeljah ob jednej in ob praznicih o pólunoči. Ves dan moramo moliti in delati. Mesa nikoli ne jemo, vina tudi ne pijemo; naša hrana je kuhano sočivje s kruhom in naša pijača čista voda. Vsled take hrane smo vedno vsi zdravi in krepki ter postanemo navadno jako stari. Naš častitljivi gospod opat so vže 58 let v samostanu in 98 let stari, a še niso bili nikoli bolni.“ —

„Hvala vam za to poročilo; zdaj vem, kar sem želel izvedeti, zatorej slobodno otidete,“ reče zdravnik trapistu.

A trapist vpraša zdravnika: „Gospod zdravnik! Ali vi zastonj dajete svête bolnikom, kadar vas pridejo vprašat za svêť?“

„Čemu to vprašanje?“ odvrne nekoliko nejevoljno zdravnik.

„Ker bi vas rad opómnel, da ste vi dolžni tudi meni nekaj plačati za to, ker ste me poklicali k sebi za posvetovanje.“

„Kako to?“

„Ako bi jaz ne bil moral k vam iti, bil bi v tem času po mestu prosil, in vi ste dolžni mene odškodovati za izgubljeni čas.“

Nekako začuden vpraša zdravnik:

„Koliko zahtevate?“

„Pet goldinarjev!“

Zdravnik ponudi bratu desetak, a on odvrne: „Jaz sem samó pet goldinarjev zahteval in nazaj vam tudi nimam kaj dati.“

„Nu, tedaj pa vzemite cel desetak.“

Trapist mu odgovori: „Gospod! jaz sem vas hotel samó opómneti, kar bi se vam spodobovalo in kar bi jaz smel po pravici od vas pričakovati; a denar le obdržite, ker jaz ne smem zase niti krajearja vzeti.“

„Tedaj ga pa vzemite za vaš samostan,“ reče zdravnik.

V ta namen je trapist hvaležno vzel desetak in rekel: „Lepa vam hvala; Bog vam povrni stotero!“

Ko je trapist otišel, še dolgo potem ni ga mogel zdravnik pozabiti, kajti prepričal se je, da niso trapisti taki divjaki in neumneži, kakor je on poprej o njih mislil in govoriti slišal.

J. S. Gombárov.

Planika.

Tam, kjer visoke mi stojé planine,
Na njih leží pa mrzli večni led;
Tam, kjer so strme skálnate pečine,
Kjer divje le živali najdeš sléd;
Kjer ni zeleno-pisane doline,
Bučela kjer nabira sladki med:
Tam rase vrhu bélega snežnika
Na strmej péči bélkasta planika.

Lepôte ni, prijétne ne dišave
Podaril cvetki vsemogočni Bog,
Vender je najti sredi ní dobrave,
Napoljih, travnikih okrog in krog:
Zasádil jo je Stvarnik na višave,
Kjer ona krasotí planinski log.
Tu rase in cvetè le - tá cvetíca
Ponižno in ljubó, goré samíca.

Mrzlota zimska njej nič ne škoduje:
Planika vedno zelení, cvetè,
In njeni cvet nikdar se ne osuje,
Če tudi beli snežec jo zaspè;
Le kadar kruta roka jo izruje,
Takrat še le ubožica umrè.
Ko pa jej smrt preseka nit življenja,
Dolinec na klobuk si jo pripenja.

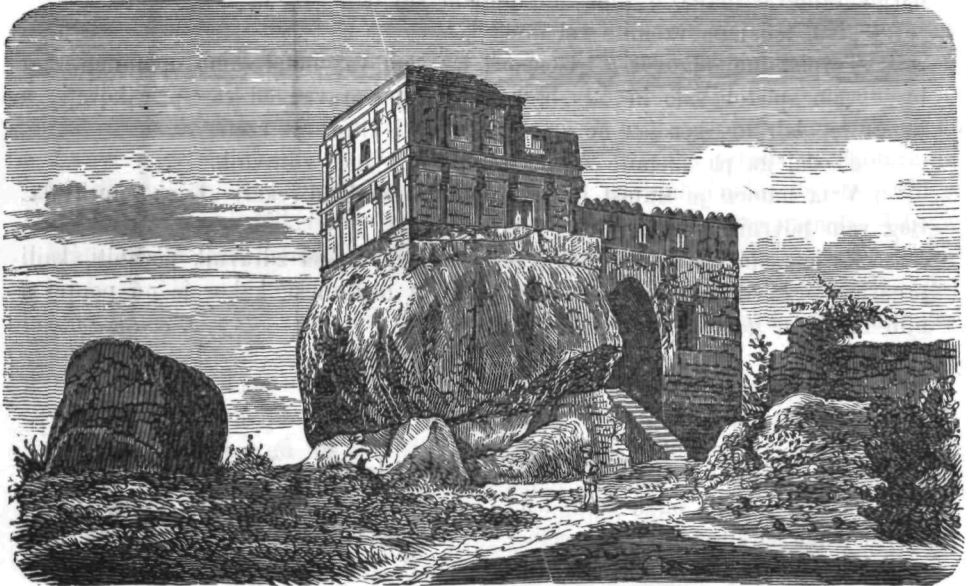
Kraljica si planinska ti, planíka!
Části in ljubi te nižave sin;
Marsikatérega človeka mika
Odtргati vrh skalnih te pečín.
In tudi jaz te, o planínska dika,
Ohranil si v hvaležen bom spomín.
Nikdar naj ti ne zvéne zvézdno cvetje,
Obdaja vedno le te mladoletje!

J. B.

Razvaline.

Veličastno stoji na orjaškej skali sivo zidovje — nekdam slaven grad slavnih pradedov. Na tako visokem in trdno sezidanem gradu, na osamljenej strmej skali, na katero ne bi prišla niti skokonoga divja koza, postavili so si pradedje svoje bivališče, da so se zavarovali proti krutim sovražnikom in divjim zverinam. Stoletja in stoletja stoji trdno zidovje, a še ga ni omajal zob časa. In njega stanovalci? Ni jih več! Davno vže je krije črna prst na neznanem kraji in ni ga več sledú o njih. Samó zgodovina, hvaležna dojenka slavnih mož, ohranila nam je spomin o imenitnih osebah, ki so se odlikovale na umétalnem in bojnem polji. Človek izgine v jednom stoletji s pozorišča tega mnogovrstnega življenja, človek je kakor kaplja na veji, kakor list na drevesu; je in ga ní. To zidovje pa, ta brezčutni kamen trpi stoletja in stoletja in še ga ne mine. Pač je zgubil ponosni grad svoj

blésk in lišp, prostorne dvorane so osamljene, óno pèstro (pisano) življenje je minolo, a zid je ostal, da si ga je oglódal zob časa in mu dal rujavo lice. Srobrot se ovija ob rujavem zidu in lišaj in razne glivice mu delajo družéino. Kje so časi, ko se je mogočni ljud košatil v svili in zlátu po sijajnih dvoranah? Kje so dnovi, ko so krogle švigale okolo ponosne trdnjave in ko se je širno morje v ozidji rudečilo od sovražne krvi? To vse je palo v naročje proteklosti, samó morje je ostalo na svojem mestu in še vedno valí peneče se valove ob skalnate čeri. Kaj vse je vže izumil človeški um s svojo prebrisanostjo, kaka zidovja je postavil na nedosežne kraje, a vender je človek sam moral umreti, toda trud in delo njegovega uma je ostalo. A tudi to delo je izgubilo svojo prvotno obliko, ostali so samó ostanki — razvaline. Vse na svetu je minljivo, samó to, kar si človek pridobi za óni svet, ostane, in dobra dela so, katera ponese človek s seboj v večnost; vse drugo pa pregloje s časom silni črv časa.

Neposlušni bratje.

Peter, Pavel in Ivanko so bili trije bratje, in sinovi imovitega trgovca. Ne daleč od hiše je tekel potok, v katerem je bilo polno ribic in otroci so jih kaj radi lovili na trneke (vadice). Ker potok ni bil globok, zato jim oče te zabave niso kratili, ako so le bili dobri in poslušni.

Nekega četrтка se vsi trije dogovoré, da gredó k bližnjemu potoku ribic lovit, ter prosijo očeta, da bi jim v to privolili. Oče rekó: „Danes nimate šole, zatoj smete ribice loviti, ali poprej se morate vse naučiti in dobro izdelati svoje naloge, ki jih je za jutri v šoli treba. Dokler tega ne storite, ne smete mi k vodi!“ To rekši otidejo oče po nekem opravilu, a otroci sedejo ter se začno učiti in pisati. Zdajci se oglási Pavel in reče: „Ali čujeta, bratca? Poglejta, kako lepó je danes zunaj! Pojdimo raje zdaj ribic lovit, a učiti se moremo tudi popóludne.“ Peter, ta poníglaivi koštrunček, bil je takój pripravljen, in tudi Ivanku ni bilo treba dosti prigovarjati. Vsak zažene svoje knjige v miznico, pograbi svoj trnek in hajdi k potoku!

Ta dan so bili še precej srečni, in nalovili so dosti rib, katere je Pavel metal v čoln, ki je bil privezan za vrbov štor. Ali tudi smeha je bilo dosti, ko je Pavel na svojem trneku namesto ribe potegnul velik star črevelj iz vode. Veselja ni bilo ne konca ne kraja in takó so naši ribiči pozabili na glad in kosilo.

Kadar oče opóludne domóv pridejo in vprašajo po otrocih, reklo se jim je, da še zdaj na potoku ribe lové. Takój pošljejo sestro Jelčico, da jih gre klicat, ker je kosilo vže na mizi. „Reci domá, da nam naj kosilo sem pošljejo, ker je danes ribic dosti in smo jih tudi vže mnogo nalovili,“ odgovoré bratje. Ko je sestra to domá povedala, rečejo jej oče: „Idi takój zopet nazaj in reci, da se jim kosilo ne bode pošiljalo k potoku ter naj pridejo takój domóv.“

Sestra je šla in rekla bratom, kar so oče veleli. Ali bratje so bili zeló srditi, ker jim sestra ni prinesla kosila k potoku ter so dejali: „Dobro, ker

nam ti nisi prinesla kosila, tudi mi rib domov ne bomo nosili.“ — Kadar so oče to slišali, kar jim je Jelčica od bratov sporočila, razjezili so se in rekli: „Kaj tacega bi pač ne bil pričakoval od teh malopridnežev. Nu, le počakajte, da se vrnete domov, pómneli bodete dobro, kar ste rekli.“

Vsi trije se vrnejo še le po kosilu domov, ker jih je glad začel mučiti. Oče jih takój vprašajo, je-li so naloge izdelali in se naučili, kar so jim gospod učitelj naložili. Ko trije bratci povedó, da tega še niso storili, vzemó oče šibo ter jih prav pošteno namažejo: „Ali bodete v prihodnje slušali, kar se vam reče?“ vprašajo oče. — „O bodemo, bodemo, dragi oče, samó za danes nam še odpustite, nikoli nočemo več delati proti vašej volji,“ rekli so otroci plakajoč se. In da bi otroci tega dneva nikoli ne pozabili, niso dobili ta dan nič jesti. Kako jim je moralo pač žal biti, da so bili neposlušni!

— x —

Na Angelskej Gori.

I.

troci moji ljubeznivi! V minolem mesecu smo svetkovali praznik sv. angelov váruhov ali čuvarjev. Zna se, angel váruh je posebno dobrim otrokom zvest prijatelj in skrben vodnik. Pobožen otrok pa se mu tudi vsak dan po večkrat priporoča, da bi ga očeval opasnosti ter obvaroval nesreče.

Poslušajte me! Svoje dni sem bil v nekej gorskej cerkvi, posvečenej sv. angelu váruhu. Nikoli ne pozabim ónega dneva.

Nu, ako vam je drago, povem vam, kako se je dogodilo, da sem po-toval k rečenej cerkvi, in kaj sem lepega tam videl.

Evo me, v besedi!

Bilo je v 5. dan marca 1874. leta. Vreme smo imeli lepo jasno. Tam čez visoki Javornik je prijazno gledalo božje solnčice doli na Črničvrh, a ljudjé so odhajali iz doma na to in óno stran po svojih opravilih.

Pred hišo na lesenej klopici sva sedela isti dan s starim očkom Poženelovim. Pripovedoval mi je o svojih mladih letih; a naposled, kako je dolga leta cerkvenaril v domačej cerkvi sv. Jošta. Sediva, sediva zamišljena v svoje pogovore, kar nenadoma stopi pred naju inostrani ali tuji človek. Bil je še precej dobro napravljen. Pozdravivši naju, takój vpraša: „Je li gospodar Tone domá?“ „Veš kaj, Poljanec moj? domá je domá! Samó en časek počakaj — popeljem te k njemu v hišo. Poprej pa mi vender le povej, kaj je novega tam na tistej vašej Angelskej Gori.“*) (To imé je meni prijetno zašumelo po ušesih.) Tujec odgovori: „Hvala Bogu! zdravi smo kot postrv v Hublju**“) a drugače, veš — nič novega — vse po navadi!“

Nekako radoveden poprašam soseda Poženela: „Kakšna vam je li ta Angelska Gora? kaj mi poveste o njej?“ On mi reče: „Angelska Gora je lep kraj, tri ure daleč od tukaj. Od tam se vidi vsa znamenita Vipavska dolina, ki rodi obilo presladkega sadja in vina. Razgled imate čez Kras na morje Jadransko, a tudi daleč tjá čez Furlanijo na Laško. Tako lepega raz-

*) Angelska Gora ali Otlica.

***) Hubelj = rečica, ki teče nad Ajdovščino in Šturijo.

gleda menda ní od nikoder, kakor od tam. Nù, ob drugej gorskej strani pa raste neizmerno velik, vedno zelen gozd. Veste, ljudjé na Angelskej Gori so zdravi in čvrsti, kakor vidite tega le mojega prijatelja. Zna se, ondotni prebivalci dihajo čist gorski zrak. Meni se zdi, da boljših ljudi tudi ní v vsej deželi, nego ónih na Angelskej Gori. Tam imajo lepo cerkev sv. angela váruha; od tod imé kraja. Res, lepo poje sv. Vida zvon, ki jaz ga slišal več ne bom, a še mnogo lepše poje zvon sv. angela váruha. Na angelsko nedeljo imajo tam veliko cerkveno slovesnost — imeniten shod — ljudsko veselico. Vse polno naroda se nabere od blizu in daleč. Tam je kratek čas, veselje in zadovoljnost. Ako le morem, hitim vsako leto tjà na shod. In vi, verujte mi! če greste jedenkrat na to Goro, šli bodete vsako leto. Takó je takó, sosed moj dragi!“

Jednako lepo pohvalno je še dalje govoril. Naposled se od mene poslovil a svojega prijatelja pelje v hišo k gospodarju Tonetu. Tudi jaz vstanem in krenem k dómu.

Angelska Gora mi je bila isti dan vedno v mislih. Pravim sam v sebi: „O dobri Bog, začuvaj me zdravega! izvéstno pohitim letos na tisto prijetno Goro. Izvestno se nagledam od tam lepega svetá, vidim tudi cerkev sv. angela váruha ter slišim njegov zvon.“

Angelska Gora mi je v mislih še celó takrat, kadar se spravljam k počitku. To premišljevanje me zaziblje v prijetne sanje, kakeršnih nisem imel še nikdar poprej. Zna se, človek navadno najraje sanja o tem, kar je čez dan videl, slišal ali premišljeval.

Pa poslušajte me otroci moji! Povem vam kod sem sanjaje hodil in kaj sem v sanjah videl čudnega.

Komaj zaspim, na—à! vže sem na Angelskej Gori tej prijetnej. Krasen dan je. Na gladkej zelenej ravnini stoji bela cerkev. Okolo nje raste sedem košatih lip. Iz zvonika se glasi zvon, prijetno kakor nebeške šumele ali orglje. Angeli božji hodijo v cerkev in iz cerkve, vodeč otroke za ročice. Kaj prijazno se ž njimi pogovarjajo. Tudi družih angelskih ljudi je veliko število. Angeli ponujajo slastnih jedil in raznega ovočja ali zlahtnega sadja. Vsak vzame, kar mu je povoljno. Vsega je obilo; vsega na izbiro. Bolj odraščanim točijo rujno vince v zlate kozarce. Tudi jaz dobim tak zlat kozarec vina. O kako dobro je bilo to! Jeden izmed angelov zatrobi v zlato trobentico; takój zagledamo bele gospé ali Vile, bližajoče se nam doli iz zelenege gaja. Njihova obleka je bila bela kakor sneg in zlatorumeni lasjé so se jim sipali do pólu života. Čudovito lepo so pele in brenkale na srebrne strune ali žice. Angel nam pové, da so to same božje poslanice. Pri dobrih ljudeh so rade ter je obdarivajo, a slabih se izogibljejo. Ko stopijo Vile med otroke, porazdelé jim lepib, pisanih igrač, kakeršnih se ne dobi nikjer drugej na svetu. Drugi angel zapiska v piščalko, takój priskače čedica divjih srnic iz zelenega gozda. K nam pridejo. Krotke so kakor domače ovčke. Otroci in drugi se z njimi poigravajo, ter je božajo po gladkej dlačici. Poleg mene stoječi angel zapoje prelepo pesen in kmalu prifrli cela jata slavcev, skorjancev, ledic, kósov, pénic i. dr. Ponudili smo jim raznega ptičjega živeža: krotke krilatice so ga zobale nam iz rok. Šetajoč se v prijetnej angelskej družbi, pridemo na vzvišen prostor. Lep razgled je od tú. Doli v prostranej dolini

leži veliko mesto. Raz hiše in palače vihra preko ulic in ploščadi na stotine velikanskih tribojnic. Na vsakej blesti zlat napis: „Bog in Slava!“ Tjà čez je videti sinje morje, na njem pa mnogo ladij. Daleč daleč tam na ónem kraji morja se sveti nova dežela. Eden izmed otrok vpraša svojega angela: „Kaj li je tisto svetlo, daleč tam?“ Angel pravi: „Veš, tisto svetlo daleč tam so sveta nebesa. Tam je tvoj dobri Bogeč domá. Tam je še tisočkrat lepše nego li tú na Angelskej Gori. Ljubi moj! ako bodeš priden in me slušal, popeljem te nekoč tjà. Tam ti je neizmerna sreča.“ — Od tega vzvišenega kraja zopet krenemo k belej cerkvi. Na ónih sedmih lipah se leskeče milijone svetlih kapljic. Jaz rečem: „Te kapljice na lipovih listih se meni zdé lepe kakor božja očesca ali nebeške zvezdice.“ Jeden izmed angelov opazi: „Dà, dà! lepe so res kakor božja očesca ali nebeške zvezdice, ali to niso kapljice nego sami svetli biseri.“ Nadaljuje: „Veste vi, ljudjé moji! Jedenkrat so rosile iz oblakov ljudske solzice; kar jih je ostalo na teh le lipah, pretvorile so se v drage bisere, a kar jih je palo drugam, usušile so se.“ Angel potrese lipovo vejo: vse polno biserov se vsuje na tla. „Pobirajte, pobirajte!“ reče angel, „znate li, potresem vam še družih vej.“ Aj, aj! jedva segnem po svetlih biserih, na—à! vže se vzbudim! Prijetne sanje so pri kraji. Kakor prišle, tako prešle.

Pravim si: če so me te sanje varale, nič ne dé; videl pa bodem vendar le v resnici Angelsko Goro nad Vipavsko dolino. Tolažeč se, vzklidem: „O le kmalu, kmalu mi pridi praznik sv. angelov váruhov!“

II.

Zaželjenega dne pričakam. Z nekaterimi prijatelji se odpravim na pot vodeč nas skozi Zadlog in Mrzli Vrh. Blizu smo vže. Na ušesa nam prijetno brenči zvon sv. angela váruha. Še nekoliko korakov: vže vidimo belo cerkev na zeleni ravnicí. Obilo naroda se giblje okolo nje. Bližej stopimo na gorski rob. Tu imámo veličasten razgled čez Kras na Jadransko morje; a tudi v Ístro in čez Furlanijo tjà na Laško. Pred seboj v bližini imámo lepo Vipavsko dolino. Kakor bele ovčke na pašniku, vidijo se vasi po vsej dolini. Prav tam v sredi ravnine stoji cerkev Matere božje v svetem Logu. To vam je kraljica vseh cerkvá na Vipavskem. Tudi široka reka Vipava leze ponosno skozi dolino proti zapadni strani. Lepo je vse to!

Končno zazvoní k službi božjej. V cerkev hitimo. Sv. opravilo se začne. Duhovnik poje sv. mašo; na pevališči ali zboru mu odpevajo. Vse tako po navadi kakor drugod. Sv. opravilo se izvrši. Národ stopi iz božje hiše. Jednako roječim čebelam šumi in se meša zunaj. Šum oslabéva. Ljud se razide... A kaj li je to? Nekatero matere vodijo iz cerkvene ladije gori v svetišče za roko svoje otročiče. Nekatero izmed teh gredo okolo altarja. Blagoslovljen žrtvenik poljubivši, vsa ta božja družba tiho poklekne pred sliko sv. angela váruha. Sklenene roke držé matere k nebeškemu prijatelju. Tako tudi poleg njih klečeči otroci. Matere priporočujejo svoje ljubljénke angelu váruhu: naj bi je vódil v življenji po pravem poti do sreče — do nebes. Videl sem, kako so nekatere matere v solzah molile k božjemu váruhu za svoje otročiče. To vam je bila živa, ganljiva pobožnost! To vam je bila prava

nebeška družba na zemlji! To, v resnici odkritosrečna molitev v pravej gorečej ljubezni! Lep je bil meni ta prizor. Nikdar, nikdar ga ne pozabim! Videl sem ga na Angelskej Gori. Mnogo več videl nego sem pričakoval. In vse to — také resnično, také gotovo, brez varljivih sanj.

Otroci moji! spoznajte, koliko ljubezni imajo vaši dobri stariši do vas! Slušajte jih radi, da vam bode sreča mila. A slušajte radi tudi svojega sv. angela váruha: on vam je dober nebeški prijatelj. Ako bodete lepo bogoljubno živeli, popelje vas nekoč prav izvestno v nebeško Angelsko Goro.

J. V—v.

Ne dotakni se tujega, tuje peče.

(Resnična dogodba.)

Domača cerkev je imela zelo star veliki oltar. Svetniki in angeli so bili od zunaj vže vsi umazani in črni, a od znotraj piravi in prhli. Zato so farani sklenili, novega kupiti. Začnó nabirati po fari denar, in ko so ga vže nekaj nabrali, naroče lep, nov oltar. Za pol leta je bil oltar gotov in domači kmetje ga pripeljejo na treh vozéh domóv. Star oltar razdenó in novega postavijo. Deske, okvirje, razne lepotije, in kar je še več tacih stvarí v oltarji, sežgali so, oluščene in zelo pokvarjene svetnike in angelee pa so zmetali za zid pod oknom v bližnjem kostenjaku, velike svetnike na tla, angelee pa vrhu kupa. Jeden lesenih angeleev je ležal vrhu kupa také, da je molil ročico skozi okno. Vaški dečki, ki so se okólo kostenjaka šetali in skakali, kmalu zapazijo skozi okno molečo angelčkovo roko. Vsak bi bil angelčka rad imel, ali nobeden si ni upal, da bi segel po njem; vrhu tega je bilo okno precej visoko od tal. Nekega dne pride Jakec sam h kostenjaku. Zelo ga mika, da bi vzel angelčka, ali bal se je, kakor poprej. Hodí sém ter tjà in gleda angelčkovo roko, zdaj od te, zdaj od druge strani. Naposled se opogumi, stopi k zidu, spenja se in spenja, da bi prijel angela za ročico. Pa o joj! ko jo prime in začne vleči, odlomi se in ostane v dečkovej roki a teló pade nazaj v kostenjak ter zelo zaropoče. Tega ropota se Jakec také ustraši, da obledí kakor smrt, ter si misli, zdaj in zdaj bo segel skozi okno po njega kateri izmej duhov, ki so v kostenjaku. Kadar se nekoliko oddahne, beži, kolikor ste ga mogli nogi nesti z angelčkovo roko proti dómu. Stopivši na dvorišče, dejal je sam v sebi: Zdaj je pa vže dobro, roko bom skríl in nihče ne bode vedel, kaj sem hotel storiti; duhov se mi pa zdaj ni treba več bati. Ali varal se je Jakec. Oče mu stopijo naproti in ga vprašajo: „Kje si dobil ročico?“ Deček se ustraši očeta, vender ne laže, nego odkritosrečno pové vse, kako se je zgodilo. Ali oče s tem še niso bili zadovoljni, da je Jakec resnico govoril. Šibo so vzeli in ga ostro kaznovali, potem ga pa še zapodili, da-si je prosil in jokal — bal se je namreč duhov — h kostenjaku nazaj, da je položil angelčkovo roko tjà, kjer jo je bil vzel. Domóv se povrnivšega, poučili so oče, rekoč: „Jakec, ne dotakni se nikdar tujega, tuje peče. Tega si se moral zdaj sam prepričati.“ Jakec prikima in obljubi očetu, da hoče vedno pošten biti, in držal je svojo obljubo.

Zapisal —pr—.

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Š a k a l j.

o severnej Afriki in Aziji, tudi na Grškem in sem ter tje še celó po Dalmaciji prebiva zver, ki v velikosti in lastnostih omahuje med volkom in lisico, a vender je lisici nekako bolj podobna. Ta ljudem zeló nadležna in kvarljiva zver se imenuje šakalj (*canis aureus*, der Schakal oder Goldwolf). Pravijo, da je šakalj óna lisica, o katerej se bere v sv. pismu, da jih je nalovil močni Samson ter ž njimi filistejska polja zažgal.

Šakalj ima krepko, močno telo, visoke noge in primerno dolg rep. Gobec ima bolj špičast nego lisica, ušesi kratki in okroglo zenico v očeh. Oblečen je v umazano rumen kožuh, ki je po hrbtu in ob straneh črnkaste dlake. Prednji del telesa je svitlo-rumen ali tudi rumenkasto-rujav, grlo je belkasto, glava sivo-rudečkasta. Po dnevi se te zverí skrivajo po razvalinah ali po luknjah v puščavi, po noči se pa strašno deró, tulijo in lajajo ter se takó sklicujejo, da potem v krdelih napadajo manjše živali. V drzovitosti so te živali zeló razglašene. Ne bojé se nikogar, in po takih krajih, koder ní psov, da bi jih odganjali, so šakalji tako nesramni in predrzni, da se pritepó v vas ter brez ysega strahú stikajo po hišah in odnesó, kar le morejo. Ni čuda tedaj, da so te živali ljudém zeló nadležne ter jih človek preganja, kolikor zna in more.

Koristi od šakaljev nimamo skoraj nobene, ker je kvara, katero nam delajo, mnogo večja od koristi. Jedino dobro, kar storé, je to, da pobirajo vsakovrstni mrčes, posebno miši in pa mrhovino. Drugače pa naredé veliko kvare, ker so zeló požrešni ter požró vse, kar jim pride pred gobec. A ne samó to; krađejo tudi take stvari, ki jim niso v nobeno hrano. Kadar pride šakalj v hišo ali hlev, na dvorišče ali v kuhinjo, pobere vse, kar koli mu je na poti in odnese s seboj. Posebno vseč mu je kúretina, katero davi in morí z največjo slastjo. — Največ šakaljev se nahaja v Afriki. Leta 1880 so jih samó v Algeriji 2900 pobili. Ker so šakalji tudi veliki sovražniki grozdju po vinarstvih, zato jim je zmirom vojska napovedana.

Podoba nam kaže, kako ljudjé to drzovito žival najrajše lové. V primerno visočino obesijo ter dobro pritrdijo mrežast jerbašček, v katerega povežejo mlado jagnje. Spodaj izkopljejo globoko jamo, katero pokrijejo z dračjem in drugo enako šaro. Komaj zavohajo šakalji nastavljeno jim pečenko, vže se zbirajo od vseh strani okolo dobre južine. Ali jagnje je previsoko nastavljeno od tal in ne morejo do njega. Zatorej skačejo k višku, da bi dosegli tolsto pečenko, ali o joj! dračje se jim udara pod nogami in tako cepajo drug za drugim v globoko jamo, iz katere ne morejo nikamor. T.

Divja jablana.

(Basen.)

Vduplu divje jablane je bil rôj čebel. Nanesle so le sém sladkih zakladov — voščenine in strdí. S tem se je divja jablana začela ne malo ponašati ter druga drevesa prezirljivo zaničevati.

A rožni grm si ni mogel kaj, da bi jej ne rekel: „Čemu toliko ponašanja s ptujimi slaščicami! Jabolka tvoja niso zaradi tega vender nič menj kislá. Če znaš in moreš, požéni vánja to sladkobo in človek te bođe hvaležen čislal in blagoslavljal.“

Po „Lessing-u.“

Listje in cvetje.

Pametnice.

- * Slabo družbo izbegavaj
Modremu se približavaj.
- * Kdor brez potrebe govori,
Resnice na jeziku ni.
- * Najboljša pokora so dobra dela.
- * Kdor želi više vzleteti nego li more,
pogine.
- * Kdo je največji tat nasvetu? — Spanje,
ker nam polovico življenja ukrade.

(Učeni kanarčki.) Kakor pripovedujejo časopisi, ima dr. Mac Grigor Croft, angleški zdravnik, govorečega kanarčka, ki prav razločno govori in še celo glas óne gospe posnema, katera ga je izučila. Vtis, katerega naredi nežna ptičica na človeka govoreč v kratkih stavkih, je res velikansk. Čudno je samó to, da kadar koli izgovori ptica svoje stavke, vselej potem zakroži svojo navadno pesenco.

Kratkočasnice.

* Mati: Ali si bil danes priden v šoli? — Matijček: Dà, bil sem priden. — Mati: Kaj ste se učili danes? — Matijček: Štetí. — Mati: Kaj si ti štel? — Matijček: Šibe, s katero so me gospod učitelj našeskali, ker sem Martinčevega Jožka v blato sunil.

* „Koliko je Bogov?“ vprašajo gospod katehet podobarjevega Jakea. — „Dvajset so jih oče zjutraj na semenj peljali, a drugi so pa še domá,“ odreže se Jakec.

* Skozi neko vas so napravili brzovjav (telegraf). Ko je nek kmet, ki je imel sina na Dunaji, vprašal, čímu je ta naprava, odgovorilo se mu je, da po brzovjavu vsako naznanilo tako hitro pride, kakor bi trenil. — Kmalu potem dobi kmetič pismo od sina, v katerem ga sin prosi, naj mu pošlje nove črevlje. Oče gre in obesi črevlje na telegrafnično žico in potem otide. — Kmalu pride potepuh. Ko ta ugleda nove črevlje, hitro zleze gori, vzame nove črevlje, a svoje stare

pa tjá obesi. — Kmet čez dobre pol ure mimo gredé vidi zve stare črevlje. „Nu telegraf pa res hitro opravi; v pólu ure je odnesel nove črevlje na Dunaj, a nazaj mi je prinesel stare črevlje,“ reče kmetič in vzame črevlje, da si jih odnese domóv. S.

Odgonetke uganek in rešitev geometrične naloge v 9. „Vrtčevemu“ številu.

Odgonetke uganek: 1. Sneg; 2. Ogle-dalo; 3. Njegova dlaka; 4. Noga pri stolu ali mizi; 5. Kukavica; 6. Goba; 7. Pogrebci z mrlicem.

Rešitev geometrične uganke:

Prav so jo rešili: Gg. F. Zdravec, učitelj pri sv. Andraži v slov. gor. (Stir.); Iv. Rihteršič, učitelj v Doberničah; Iv. Četina, učit. priprav. v Celovci; Davorin Lorgar na Ponikvi (Stir.); Fr. Benkovič v Kamniku; Miroslav Byloff v Judenburgu (Stir.); Fr. Pirnat, Zmag. Vašič, Ed. Pajnič, Fr. st. Jordan, Jan. Rajer, Jan. Zupanec, J. Mendlik, Jan. Vogel, Frid. Loger, Al. Preatoni in Ad. Guštin, dijaki v Rudolfovem. — Leopoldina Šentak, gospodična na Vranskem (Stir.); Marija Zustig, učenka v Sežani; Matija Vučnik in Otilija Kavčič pri Sv. Jurji na juž. žel. (Stir.); Lorka Gustin, Ema Pauser in Julijana Ramroth, učenke v Rudolfovem; Micika in Marjetica Trepal, učenki v Rovtah; Franciška Krajnik in Marija Golja v Podmelci.

Listnica. Gg. A. P. v P.: Poslanim pesencam treba bode še nekoliko pile. Nekatere pa ne ugajajo našemu listu, recimo: Hrepenenje; ta pesen je vže bolj za odrasle, a ne za priprosto mladino. Želeli bi sploh bolj ljubkih, otroških pesenc, zloženih v pravem otroškem dahu. — Slavoljub: Povest „Grajski oskrbnik“ še ni zrela za natis. To povest bi treba vso predelati, posebno pa tudi popraviti v slovniškem oziru. — J. L. v Gradci: Hvala na poslanem; pride na vrsto. — F. N. (—k): Nima pravega jedra v sebi. Prežalostno, premetvo! — P. G. ml.: Pesence še niso ugodne za natis.

„Vrtčev“ izhaja 1. dnó vsacega meseca, in stoji za vsa leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčevo,“ mestni trg, šte. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.